

Sygn. akt **IC 858/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Tadeusz Bulanda	
Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Skolimowska	

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2018 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **A. G. i E. G.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od A. G. i E. G. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 2 717 (dwa tysiące siedemset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu i nie obciąża powodów kosztami procesu w pozostałym zakresie.

Sygn. akt IC 858/17

UZASADNIENIE

Dnia 22 sierpnia 2017 roku E. G. i A. G. skierowali przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. pozew o:

- 1) zapłatę na rzecz powodów solidarnie kwoty 126 939,83 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 lipca 2017 roku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu dotychczas spłaconych rat kredytu, kwot pobranych przez pozwanego tytułem uruchomienia kredytu oraz opłat okołokredytowych, zapłaconych na podstawie nieważnych postanowień umownych;
- 2) zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wydatków pełnomocnika i kosztów wywołanych próbą ugodową.

W uzasadnieniu powodowie podnieśli, że umowę kredytową zawarli jako konsumenci, natomiast pozwany jako przedsiębiorca narzucił im rozwiązania zawarte w jej treści. Podnieśli, że postanowienia umowy w zakresie § 1 ust. 2, § 10 ust. 4 i § 23 ust. 2, w części w jakiej odsyłają do kursów kupna waluty obcej ustalanych przez bank, zawiera klauzule niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ k.c. Stwierdzili, że w ich miejsce nie jest możliwe wprowadzenie zapisu ustalającego kurs CHF. Wobec niemożliwości precyzyjnego określenia świadczeń, umowa nie nadaje się do wykonania co skutkuje nieważnością całego kontraktu. Podnieśli nadto, że umowa kredytowa jest sprzeczna z art. 69 ustawy Prawo bankowe przez co jest bezwzględnie nieważna. Niejednoznacznie określa kwotę kredytu z dnia zawarcia umowy, kwotę oraz zasady i termin spłaty zobowiązania. Oprocentowanie kredytu obliczane było od kwoty kapitału przeliczonego na walutę obcą. Podnieśli, że umowa jest nieważna także z powodu jej sprzeczności z naturą stosunku zobowiązaniowego w zakresie, w jakim przewiduje, że kwota kredytu jest waloryzowana kursem

CHF, arbitralnie i jednostronnie określanym przez pozwanego, przez co całe ryzyko walutowe zostało przeniesione na powodów. Powoływali się na sprzeczność postanowień waloryzacyjnych z naturą umowy kredytu i zasadami współżycia społecznego. Wskazywali na naruszenie ekwiwalentności świadczeń umownych.

Z powyższych względów powodowie wyrazili przekonanie, że umowa zawarta przez nich z pozwanym jest nieważna w całości i koniecznej jest rozliczenie wzajemnych świadczeń stron. Powodowie podnieśli, że od 10 listopada 2009 roku do 10 kwietnia 2017 roku zapłacili na rzecz pozwanego w związku z zawartą umową kwotę 126 939,83 zł, która stanowi kwotę dochodzoną w niniejszej sprawie (pozew – k. 2-7).

Pozwany podniósł na wstępie zarzut przedawnienia roszczeń wymagalnych dawniej niż trzy lata przed skutecznym wniesieniem pozwu, a nadto wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany zakwestionował twierdzenia powodów o nieważności umowy kredytu, abuzywności klauzul zawartych w umowie kredytu, w szczególności dotyczących ustalania przez banku kursu wymiany waluty we własnej tabeli kursowej. Podał, że kurs w tabeli wyznaczany był w oparciu o obiektywne czynniki. Stwierdził, że spełnienie żądań powodów postawiłoby ich w sytuacji nienależnego uprzywilejowania względem banku oraz innych kredytobiorców, w szczególności tych, którzy zaciągnęli kredyt nie waloryzowany kursem waluty obcej, uzyskując nie tylko darmowy kredyt, ale otrzymując z powrotem środki wpłacone na jego spłatę. Powodowie wzbogaciliby się wówczas względem banku. Wskazał, że powodowie nie działali pod przymusem w zakresie zawarcia umowy jak i w zakresie spłaty kredytu. Zaznaczył, że mieli realny wybór pomiędzy kredytem złotówkowym a kredytem waloryzowanym kursem CHF i byli informowani o ryzyku związanym z zaciągnięciem drugiego z wymienionych rodzaju kredytu. Podniósł, że powodowie dotychczas nie kontestowali umowy zawartej przed ośmioma laty. Nie skorzystali również z możliwości spłaty kredytu bezpośrednio w walucie waloryzacji, tj. z możliwości wykreowanych po wejściu w życie ustawy antyspreadowej, wciąż dokonując wpłat w walucie polskiej, którą bank następnie przelicza na CHF. W konsekwencji pozwany zaprzeczył, iżby jakkolwiek część spłaty kredytu dokonanej na rzecz banku była świadczeniem nienależnym (odpowiedź na pozew – k. 62-172).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 maja 2009 r. A. G. i E. G. złożyli do (...) Banku S.A. (obecna nazwa (...) S.A.) wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego na zakup domu jednorodzinnego w wysokości 200 000 zł, w walucie CHF.

Pracownik banku przedstawił A. i E. G. ofertę kredytu złotowego, jednakże wybrali kredyt waloryzowany walutą obcą. Nadto pracownik banku poinformował przyszłych kredytobiorców o skutkach zmiany kursu waluty. Otrzymali oni także informację o ryzyku związanym z niekorzystną zmianą kursu waluty i jego konsekwencjach (wzrost raty kredytu oraz wzrost całego zadłużenia) i koszcie obsługi kredytu w razie niekorzystnej zmiany kursu waluty.

W dniu 1 lipca 2009 r. (...) Bank S.A. wydał na rzecz A. G. i E. G. decyzję kredytową o udzieleniu kredytu w kwocie 199 300 złotych, waloryzowanego CHF, na zakup na rynku wtórnym nieruchomości, stanowiącej zabudowane działki gruntu o numerach ewidencyjnych (...), położone w miejscowości B., oraz częściowe refinansowanie wniesionego wkładu własnego.

W dniu 14 lipca 2009 r. A. G. i E. G. zawarli z (...) Bankiem S.A. w W. umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF. Kredytobiorcy zapoznali się z umową kredytu przed jej podpisaniem.

Na mocy ww. umowy bank udzielił kredytobiorcom kredytu, na zakup na rynku wtórnym nieruchomości i częściowe refinansowanie wkładu własnego, w kwocie 199 300 złotych, waloryzowanego kursem franka szwajcarskiego (§ 1 ust. 1, 2 i 3), która miała zostać spłacona w przeciągu 300 miesięcy, tj. do 10 lipca 2034 r. (§ 1 ust. 4). W § 1 ust. 3A umowy określono dla celów informacyjnych, że kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji na koniec 30 czerwca 2009 r. według kursu waluty z tabeli kursowej (...) Banku S.A. wynosi 70 102 CHF.

Kredyt oprocentowano według zmiennej stopy procentowej, ustalonej na dzień wydania decyzji kredytowej jako stawka bazowa LIBOR 3M, powiększona o stałą marżę Banku (§ 9 ust. 1 i 2).

Kredytobiorcy zobowiązali się do spłaty kapitału wraz z odsetkami miesięcznie w ratach kapitałowo-odsetkowych, w terminach i kwotach zawartych w harmonogramie spłat wyrażonym w CHF (§ 10 ust. 1 i 2 umowy).

W § 10 ust. 4 umowy postanowiono, że raty kapitałowo-odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50.

W umowie uzgodniono, że zapłata raty kapitałowo-odsetkowej nastąpi na podstawie dokonywania przelewu z rachunku bankowego kredytobiorców w celu jego obciążenia (§ 11B umowy, § 6 ust. 1 tiret 2 umowy).

A. G. i E. G. oświadczyli, że zostali dokładnie zapoznani z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym w zakresie zasad dotyczących spłaty kredytu i w pełni je akceptują. Kredytobiorcy oświadczyli także, iż są świadomi, że z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe oraz ryzyko zmiany kredytu spreadowego, a ich konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych, mogą mieć wpływ na wysokość rat kredytu oraz wzrost kosztów obsługi kredytu (§ 30 ust. 2 umowy).

Kredyt został uruchomiony w dniu 16 września 2009 r.

wniosek kredytowy – k. 194-203, zaświadczenia o zatrudnieniu – k. 204-205, decyzja kredytowa nr (...) – k. 206-207v, umowa kredytowa – k. 11-15, regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych – w ramach (...) – k. 16, 23v, zaświadczenie – k. 24-26v, oświadczenia – k. 208 i 209, wniosek o wypłatę transzy – k. 210-211, potwierdzenia wypłaty transzy – k. 212-213, harmonogram spłat kredytu – k. 214-219

(...) ustala tabele kursowe dla kredytów waloryzowanych walutą obcą każdego dnia przed otwarciem oddziałów banku na podstawie średnich notowań z rynku międzybankowego prezentowanych w serwisach internetowych R. i B. i poprzez dodanie do średnich kursów ustalonego przez zarząd banku spreadu walutowego.

Dokonując transakcji walutowych z klientami, związanymi z uruchomieniem i spłatą kredytu waloryzowanego walutą obcą, bank dokonuje równoległych transakcji na tynku międzybankowym – w dacie uruchomienia kredytu poprzez zbycie waluty waloryzacji po kursie kupna nabywcy na rynku międzybankowym, zaś w dacie spłaty kredytu poprzez kupno waluty waloryzacji po kursie sprzedaży oferowanym przez zbywcę waluty na rynku międzybankowym (zeznania świadka M. D. – k.497-503, „Raport dotyczący spreadów” sporządzony przez UOKiK – k. 259-265, „Tabela kursowa (...) – metodyka oraz analiza porównawcza autorstwa A. R. – k. 269-281, pismo z dnia 13 kwietnia 2015 r. – k. 282-291, pisma o dealerach rynku pieniężnego – k. 292-299v).

Z dniem 1 lipca 2009 roku uległ zmianie Regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach kredytów mieszkaniowych (...), stanowiącego integralną część umowy kredytu nr (...). Zmiany polegały m.in. na wprowadzeniu definicji spreadu walutowego i tabeli kursowej oraz zasad i przesłanek wyznaczania kursów walutowych i spreadu, ujętych w tabelach kursowych banku.

Z dniem 1 lipca 2009 roku bank umożliwił kredytobiorcom spłatę kredytu w walucie waloryzacji poprzez zawarcie aneksu.

A. G. i E. G. nie zmienili sposobu spłaty kredytu na spłatę bezpośrednio w walucie waloryzacji (pismo ogólne z dnia 1 kwietnia 2009 r. – k. 220-221, regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...) – k. 222-227v, pismo okólne z dnia 1 lipca 2009 r. – k. 228, wzór aneksu do umowy – k. 229-231, pismo okólne z dnia 25 sierpnia 2009 roku – k. 232-232v, wzór aneksu do umowy – k. 233-235, zeznania świadka M. D. – k. 497-503).

W dniu 17 lipca 2017 roku A. G. i E. G., za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika, wezwali (...) S.A. do zapłaty należności w kwocie 126 939,83 złotych w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania wraz z odsetkami ustawowymi

za opóźnienie, liczonymi od tej kwoty, od dnia jej pobrania do dnia zapłaty (kopia wezwania do zapłaty datowanego na 6 lipca 2017 roku – k. 27, kopia wydruku śledzenia przesyłki – k. 28).

Podstawę ustaleń faktycznych w rozpoznawanej sprawie stanowiły wskazane dowody z dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony oraz stanowiły spójną i logiczną całość. Sąd wziął pod uwagę także dowód z zeznań świadka M. D., jako spójny z pozostałym materiałem dowodowym.

Sąd wziął pod uwagę materiał dowodowy w postaci „Raportu dotyczącego spreadów” sporządzonego przez UOKiK (k. 259-265) i „Tabeli kursowej (...) – metodyka oraz analiza porównawcza” autorstwa A. R. (k. 269-281) w zakresie, w jakim opisują sposób tworzenia tabel kursowych w (...) S.A. i pokrywają się z zeznaniami świadka M. D.. Sąd natomiast pominął ten materiał w zakresie obejmującym opinie ekonomiczne i prawne oraz analizę porównawczą sporządzoną przez autorów opracowań, bowiem przyjęcie tego materiału za podstawę ustaleń faktycznych stanowiłoby naruszenie art. 278 § 1 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych sąd po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii. Opinie ekonomiczno-prawne zawarte w opracowaniach stanowią wyraz wiedzy specjalistycznej ich autorów i noszą pozór opinii biegłych, jednak ze względu na powstanie tych opracowań poza niniejszym procesem nie podlegają rygorom właściwym dla opinii biegłych (wymóg bezstronności biegłego, złożenia przyrzeczenia, możliwość weryfikacji opinii poprzez opinię uzupełniającą lub ustne wyjaśnienia).

Sąd pominął materiał w postaci następujących opracowań i pism:

- a) artykuły prasowe dotyczące kredytów walutowych (k. 236-242v),
- b) „Informacja w zakresie skutków projektu ustawy o sposobach przywrócenia równości stron niektórych umów kredytu i umów pożyczki. Wpływ na instytucje kredytowe” (k. 243-258v),
- c) „Ocena wpływu na sytuację sektora bankowego i polskiej gospodarki propozycji przewalutowania kredytów mieszkaniowych udzielonych w CHF na PLN według kursu z dnia udzielenia kredytu” (k. 300-303),
- d) Uwagi Sądu Najwyższego do ustawy o zasadach zwrotu niektórych należności wynikających z umów kredytu i pożyczki (k. 304-305),
- e) pismo (...) Banków (...) do Rzecznika (...) z 16 czerwca 2016 r. (k. 306-314),
- f) „Prawna i ekonomiczna analiza klauzuli ubezpieczenia niskiego wkładu własnego w umowach o kredyt hipoteczny” (k. 316-323),

bowiem przyjęcie tego materiału za podstawę ustaleń faktycznych stanowiłoby naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. (jw.).

Sąd pominął materiał w postaci istotnych poglądów Prezesa UOKiK w sprawie II C 526/16, prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (k. 29-52v), bowiem stanowisko to nie dotyczy umowy kredytowej zawartej przez A. G. i E. G., a zatem nie stanowi źródła informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Nadto, co do zasady istotny pogląd Prezesa UOKiK nie stanowi środka dowodowego, lecz obejmuje stanowisko mające przekonać sąd do przyjęcia określonego kierunku rozstrzygnięcia, a więc ma walor podobny do stanowisk stron wyrażonych w pismach procesowych.

Sąd pominął materiał w postaci wydruków ze strony internetowej tabel kursowych franka szwajcarskiego na dzień 12 marca 2009 roku (k. 266-267 i 268), wycień powodów (k. 315-316, 326-326v), Analizy Biura (...) z dnia 17 marca 2017 roku (k. 373-374), informacji prasowej Biura (...) z dnia 7 września 2016 roku (k. 375-378), raportu roczny (...) Banku S.A. z 2009 roku (k. 379-493v) – jako niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawą prawną roszczenia jest art. 410 k.c. w zw. z art. 405-409 k.c., a zatem pozew obejmuje roszczenie zwrotu nienależnego świadczenia. Zgodnie z art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Żądanie pozwu o zwrot nienależnego świadczenia stanowi konkluzję przedstawionych w uzasadnieniu pozwu rozważań, w świetle których, zdaniem powodów, zawarta z pozwanym umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF z dnia 14 lipca 2009 r. jest nieważna. W ocenie Sądu brak jest podstaw do uznania przedmiotowej umowy za nieważną.

Nie zasługuje na poparcie argumentacja, iż umowa kredytu z 14 lipca 2009 r. jest bezwzględnie nieważna z tego powodu, że zawiera klauzulę waloryzacji kredytu wyrażonego w złotych polskich do wartości waluty obcej (CHF) oraz wobec zawartego w niej abuzywnego postanowienia, według którego bank jest uprawniony do ustalania wysokości kursu CHF i wartości spreadu walutowego.

W myśl art. 58 § 1-3 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest też czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

W ocenie Sądu brak jest przesłanek uznania umowy kredytu z dnia 14 lipca 2009 r. za sprzeczną z ustawą lub mającą na celu obejścia ustawy. Umowa zawarta przez powodów z (...) Bankiem S.A. jest czynnością prawną, typem umowy uregulowanej w art. 69 Prawa Bankowego z dnia 29 sierpnia 1997 r. (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1876), zaś umowna waloryzacja zobowiązana wyrażonego w złotych kursem CHF była dopuszczalna w dacie zawarcia umowy w świetle art. 385¹ § 2 k.c.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 Prawa Bankowego w brzmieniu z dnia zawarcia umowy kredytu przez powodów, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,

10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy (ust. 2).

Umowa kredytu zawarta przez powodów w dniu 14 lipca 2009 r. określa kwotę i walutę kredytu (199 300 złotych), a także zasady i termin spłaty kredytu (spłata w ciągu 300 miesięcy, tj. do 10 lipca 2034 r., poprzez comiesięczną zapłatę kapitału wraz z odsetkami w terminach i kwotach zawartych w harmonogramie sporządzonym w CHF), i wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany (LIBOR 3M + marża banku). W art. 69 ust. 2 posłużono się przy określeniu elementów umowy kredytu sformułowaniem „w szczególności” co oznacza, że umowa kredytu może także zawierać inne postanowienia niesprzeczne z prawem, niemające na celu obejścia prawa i niesprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

W dacie zawarcia między stronami umowy kredytu obowiązywał art. 358¹ § 2 k.c., zgodnie z którym strony mogły zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądź miernika wartości. Chodzi tu o miernik inny niż ten pieniądź, na który zobowiązanie opiewa. Miernikiem tym może być zatem inna waluta (M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz. Art. 1-44911. Warszawa, 2016). W świetle ww. przepisu waloryzacja wartością CHF kredytu zaciągniętego przez powodów nie może być uznana za sprzeczną z prawem.

Nie zachodzi podstawa do uznania umowy z dnia 14 lipca 2009 r. za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego czy dobrymi obyczajami. W kontekście stosunków prawnych łączących bank z jego klientami (stosunków umownych o charakterze ekonomicznym) przyjąć trzeba, że zasady współżycia społecznego wymagają od stron tych stosunków uczciwości (uczciwego obrotu) oraz lojalności. Powodowie wypełnili wniosek kredytowy, podpisali oświadczenie dotyczące ryzyka kursowego i ryzyka zmiany stopy procentowej, a następnie otrzymali decyzję kredytową określającą warunki, zgodnie z którymi zawarli następnie umowę kredytową. Bank zapewnił zatem powodom możliwość zapoznania się z warunkami kredytu oraz ryzykiem z nim związanym, i to ostatecznie od powodów zależało zawarcie umowy kredytowej tego rodzaju. W tych okolicznościach nie można przyjąć, iżby umowa kredytowa zawarta przez powodów w dniu 14 lipca 2009 r. była wynikiem zachowania się banku w sposób niełojalny lub nieuczciwy.

Okoliczności sprawy nie pozwalają uznać też, iżby świadczenia, które strony umowy na siebie przyjęły były nieekwiwalentne. Motywem złożenia pozwu są skutki znacznego wzrostu kursu waluty obcej, co spowodowało wzrost pozostającego do spłaty kapitału kredytu wyrażonego w walucie polskiej. Motywy złożenia pozwu opierają się zatem na okolicznościach zaistniałych po zawarciu umowy kredytu. W momencie podpisania umowy kredytobiorcy zdawali sobie sprawę, że ten rodzaj kredytu jest dla nich korzystny. Powodowie nie wykazali, iżby znaczny wzrost kursu waluty przyniósł pozwanemu korzyść rażąco przewyższającą korzyści uzyskane przez powodów na skutek zawarcia przedmiotowej umowy kredytu.

Przechodząc do rozważań dotyczących zarzutu abuzywności klauzul zawartych w umowie kredytu podnieść trzeba, że zgodnie z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Gdy chodzi o postanowienie umowne nakazujące spłatę raty kapitałowo-odsetkowej wg kursy PLN/CHF ustalonego w tabeli kursowej banku, to przyjąć trzeba, że jest to postanowienie abuzywne w rozumieniu art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. Takie rozwiązanie, jak zastosowane w § 10 ust. 4 przedmiotowej umowy, skutkuje pozbawieniem konsumenta wpływu na sposób ustalania kursu franka szwajcarskiego, wedle którego ma nastąpić spłata raty. Abuzywność tego postanowienia umownego została stwierdzona w wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, z dnia 27 grudnia 2010 roku, sygn. akt XVII AmC 1531/09, zgodnie z którym zostało uznane za niedozwolone postanowienie wzorca umowy o treści „Raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień

spląty z godziny 14:50”. W myśl art. 479⁽⁴³⁾ wyrok ten ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (wpis postanowienia wzorca umownego do rejestru nastąpił pod numerem 5743 w dniu 5 maja 2014 r.).

W § 10 ust. 4 umowy, którą zawarli powodowie postanowiono, że „Raty kapitałowo-odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spląty z godziny 14:50”. Rozbieżność pomiędzy tym postanowieniem a postanowieniem objętym wyrokiem w sprawie o sygn. akt XVII AmC 1531/09 dotyczy słów „oraz raty odsetkowe”, co oznacza, że w zakresie spląty rat kapitałowo-odsetkowych brzmienie obu klauzul jest tożsame. W ocenie Sądu konieczność respektowania rozszerzonej prawomocności wyroku SOKiK wyklucza w niniejszym postępowaniu ponowną analizę, czy omawiana klauzula zawarta w § 10 ust. 5 umowy z 23 stycznia 2008 r. stanowi postanowienie abuzywne. Sąd orzekający w tej sprawie nie tylko jest związany mocą wyroku wydanego przez SOKiK, lecz nadto podziela argumentację przedstawioną w uzasadnieniu tego orzeczenia, iż „...kwestionowane w pozwie postanowienie umowne daje Bankowi możliwość uzyskania korzyści finansowych stanowiących dla kredytobiorcy dodatkowe koszty kredytu, których oszacowanie nie jest możliwe. Znamienne bowiem, że czynniki obiektywne, a zatem sprawdzalne z punktu widzenia konsumenta, jak w szczególności wysokość rynkowych kursów wymiany CHF, tylko częściowo wpływają na ostateczny koszt kredytu ponoszony przez konsumenta. Kurs sprzedaży waluty obcej określony w tabeli kursowej Banku zawiera bowiem marżę kupna lub sprzedaży, która to wartość jest zależna wyłącznie od woli Banku. W ocenie Sądu, taka regulacja stanowi o naruszeniu przez Bank dobrych obyczajów. Te nakazują bowiem, aby ponoszone przez konsumenta koszty związane z zawarciem umowy były możliwe do przewidzenia”.

A. G. i E. G. zawarli umowę z dnia 14 lipca 2009 roku r. na podstawie wzorca sporządzonego przez pozwany bank, na którego treść nie mieli wpływu. W tych okolicznościach uznać należy, że klauzula zawarta w § 10 ust. 4 ww. umowy nie wiąże powodów, są oni jednak związani umową w pozostałym zakresie (art. 385¹ § 2 k.c.). Umowa ta może być wykonywana z pominięciem niedozwolonej klauzuli, bowiem w jej miejsce możliwe jest zastosowanie przepisów o charakterze dyspozytywnym. Podnieść wszak należy, że zgodnie z art. 56 k.c. czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów.

W miejsce abuzywnej klauzuli zawartej w § 10 ust. 4 umowy konieczne jest zastosowanie dyspozytywnych przepisów określających zasady spełnienia w walucie polskiej zobowiązania wyrażonego w walucie obcej.

Obecnie obowiązującym przepisem dyspozytywnym jest art. 358 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym jeżeli przedmiotem zobowiązania podlegającego wykonaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia wyłącznie w walucie obcej. Wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega inaczej.

Skoro zawarta w § 10 ust. 4 umowy z 14 lipca 2009 r. klauzula jest abuzywna i nie wiąże powodów, to w świetle pozostałych postanowień tej umowy oraz w świetle ww. przepisu, powodowie mogli od początku spłacać raty kapitałowo-odsetkowe bezpośrednio w CHF, skoro w tej walucie został określony harmonogram spląty oraz w PLN wg kursu średniego określonego przez NBP.

Abuzywność klauzuli zawartej w § 10 ust. 4 umowy wyraża się tym, że powodowie są obciążeni ustalonym jednostronnie przez bank kosztem nabycia waluty obcej potrzebnej do spląty poszczególnych rat kapitałowo-odsetkowych, czyli spreadem. Powodowie mogliby zatem dochodzić zapłaty jako świadczenia nienależnego różnicy pomiędzy kursem ustalonym przez bank w tabeli kursowej a kursem średnim NBP. Jednakże, wbrew obowiązki wyrażonemu w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. powodowie nie przedstawili środków dowodowych w celu wykazania

wysokości tej nienależnie zapłaconej różnicy. W tej sytuacji powództwo jako nieudowodnione co do wysokości podlegało oddaleniu.

Reasumując powyższe rozważania stwierdzić trzeba, że brak jest podstaw do ustalenia, iż przedmiotowa umowa jest nieważna nie tylko z powodu braku sprzeczności z prawem, obejścia prawa lub naruszenia zasad współżycia społecznego, a także z tej przyczyny, że zawiera postanowienie abuzywne, skoro postanowienie to może być zastąpione unormowaniem o charakterze dyspozytywnym, co umożliwia wykonanie umowy.

Niezależnie od powyższych rozważań podnieść trzeba, że bezzasadny jest zarzut przedawnienia części roszczenia z uwagi na upływ trzyletniego okresu od dnia zapłaty poszczególnych rat kredytowych. Powodowie domagali się zwrotu nienależnego świadczenia, w tym między innymi odsetek. Przedmiotem żądania było spełnienie świadczenia polegającego na zwrocie w naturze spełnionego świadczenia nienależnego, względnie jego wartości (art. 405 k.c. w związku z art. 410 k.c.). Jest to pozaumowna podstawa świadczenia. Przedawnienie roszczenia o zwrot nienależnie pobranego świadczenia następuje zatem z upływem 10-letniego okresu.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Powodowie przegrali sprawę w całości, jednakże Sąd uznał za sprawiedliwe obciążenie powodów kosztami poniesionymi przez pozwanego jedynie w części, tj. w zakresie wynagrodzenia pełnomocnika (2 700 złotych) oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 złotych). Sąd podzielił argument powodów o abuzywności postanowienia umownego z § 10 ust. 4 umowy. Podnieść też trzeba, że nierówna jest pozycja stron, z których jedną stanowią konsumenci, a drugą przedsiębiorca o znacznej pozycji finansowej. Podnieść wreszcie trzeba, że pozwany bank prowadzi szereg podobnych spraw dotyczących zobowiązań waloryzowanych kursem CHF, a zatem nakład pracy na dostosowanie stanowiska pozwanego do realiów konkretnej sprawy nie jest znaczny.